

СДК је спровела решење и поред дуга скинула и износ од 8.910 динара, који је дозначила другом предузећу а не повериоцу.

Дужник је уложио жалбу и истакао да је на овај начин за њега настала штета, па је предложио да се решење укине а предмет врати на поповни поступак.

Другостепени суд је одбацио жалбу као недозвољену.

Из "Образложења":

"Из података предметног списа произилази да је првостепени суд ожалбеним решењем од 2. VI 1991. године укинуо клаузулу правоснажности решења о извршењу I бр. 13997/91 од 8. 4. 1991. год. јер је нашао да је дужник благовремено уложио приговор на решење о извршењу за део дуга од 1.468. - дина.

По нажању овога суда бобијано решење је правилно, те да дужник у смислу чл. 358. ст. 1. и 3. ЗПП и чл. 14. ЗИП-а нема правни интерес да побија решење којим је управно укинута клаузула правоснажности из разлога благовремено уложеног приговора на решење о извршењу.

Виши привредни суд је имао у виду навод у жалби дужника у погледу висине пренетих средстава у корист рачуна поверица, те да део пренетих средстава у висини од 8.910,00 динара припада другом повериоцу а не повериоцу у овом спору, па је нашао да су без утицаја на одлуку.

Међутим, дужник може у посебном поступку накнадно постављеним захтевом потраживати повраћај неосновано пренетих средстава до износа који за дужника представља штету".

Према томе, ако је укинута клаузула правоснажности дужник нема правног интереса да се жали. Ако је грешком са рачуна дужника скинут одређени износ и дозначен трећем лицу, дужник може посебном тужбом да оствари своје право на накнаду штете која је за њега настала.

(Решење Вишег привредног суда Србије. Пж. 6853/92 од 20. јула 1992).

Припремио др Јездимир Митровић

ОДЛУКЕ ОКРУЖНОГ СУДА У БЕОГРАДУ

Губитак чекова

У току поступка пред општинским судом утврђено је да су чекови тужиоца украдени, да је тужилац пријавио нестанак чекова туженој банци и огласио их неважећим у "Службеном листу" и то у поступку амортизације у ванпарничном поступку. Такође је утврђено да су наведени чекови реализовани од стране неовлашћеног лица у корист одређене царинарнице, а преко туристичке организације и то на основу међусобног односа између те организације и царинарнице.

Решавајући по жалби тужиоца, суд је обавезао тужену банку, државу СФРЈ, Савезну управу Царина - Царинарницу Д и туристичку организацију да тужиоцу солидарно плате штету у висини реализованих чекова са захтевом каматом од утврђеног времена доспелости.

Другостепени суд је прихватио правно становиште првостепеног суда и одбио као неосноване жалбе банке и државе СФРЈ.

По схваћању Окружног суда донета одлука у складу је са одредбама чл. 154 и 277. Закона о облигационим односима. Тужилац је у свему поступао по правилима пословања тужене банке и обавезама као носиоца чековне карте и чекова, што се не може рећи за тужену банку. Тужена држава СФРЈ такође је одговорна пошто је штета настала због њеног прописа приликом реализације чекова, нити је вршен увид у личну карту тужиоца која тужиоцу није била украдена. Наплата је извршена у корист државе, а на основу односа које

је имала са туристичком организацијом, што је не особађа од одговорности а и сама уплата извршена је на рачун од неовлашћеног лица.

(Пресуда Окружног суда у Београду, II бр. 11395/90 од 20. марта 1991. године и Веховног суда Србије Рев. 2239/91. од 3. октобра 1991. године).

Опозив уговора о поклону

Првостепеном пресудом општинског суда опозван је због неблагодарности уговор о поклону закључен између тужиље као поклонодавца и туженог као поклонопримца.

У спроведеном поступку је утврђено да је уговором о поклону који је закључен током 1978. године тужилац као поклонодавац поклонила туженом као поклонопримцу одређену катастарску парцелу. На основу поклона тужени се укњижио као власник наведене катастарске парцеле у земљишној књизи. Даље је утврђено да је правоснажном пресудом суда тужени оглашен кривим због кривичног дела угрожавања сигурности из чл. 76. ст. 1. КЗ Србије и због кривичног дела увреде из чл. 93. ст. 1 КЗ Србије и осуђен на казну.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да се тужени понашао неблагодарно према тужиљи јер је између осталог осуђен у кривичном поступку због два кривична дела извршена према тужиљи па се његово понашање може сматрати тешком неблагодарношћу према тужиљи.

По схватању суда неосновани су наводи туженог да је побијана пресуда заснована на погрешној примени материјалног права и да се код добротних правних послова благодарност не може мерити у једном поступку који није изазвао никакве последице нити пореметио животе парничних странака. У конкретном случају странке су били супружници, мотиви тужења при закључењу уговора о поклону су очување брачне заједнице са туженим и побољшање њихових односа па с обзиром да код добротних правних послова мотив није без утицаја на правоваљаност овог правног посла, то понашање туженог према тужиљи након закључења уговора представља неблагодарност и при том је без утицаја да ли је реч о једном гесту овакве садржине или о континуитету поступака туженог.

(Пресуда Окружног суда у Београду Гж. 4752/91. од 12. 6. 1991. године и Врховног суда Србије Рев. бр. 2934/91. од 18. 11. 1991. године).

Примена права за удес у иностранству и висина штете

Неоспорно је да је саобраћајној незгоди, коју је дана 19. VII 1981. године на територији Републике Турске проузроковао искључиво осигураник туженог (осигуран код туженог од одговорности заштите при-чињене трећим лицима), тужилац држављанин Турске претрпео материјалну штету на свом возилу.

Тужилац је у овој парници тражио потпуну накнаду причињене штете, у наведеном износу. Међутим, судови су правилно закључили да је обавеза тужене Заједноде на накнаду спорне штете лимитирана на досуђени износ од 3.000 турских лира.

Наиме према члану 3. Конвенције о закону који се примењује на саобраћајне незгоде (коју је ратификовала СФРЈ, а која се према члану 11. у сваком случају примењује и у конкретном случају), за решење спорног односа меродавно је законодавство Републике Турске, као законодавца државе на чијој територији се догодила незгода. Суд је у овој парници на одговарајући начин утврдио да законодавство Републике Турске ограничава одговорност осигуравајућег друштва на износу који је одређен осигурањем, с тим Савет

министара одређује обавезне минималне износе осигурања по улесу и особи, узимајући у обзир и врсту возила. Судови су такође утврдили да је у време настанка спорне штете овај лимит осигурања, до којег би одговарало и осигуравајуће друштво у Србији Турској, био прописан у износу 3.000 турских лира за штету на стварима.

Тужилац према томе може од тужене Заједнице тражити накнаду само овог, досуђеног износа, са припадајућом домицилном каматом.

(Пресуда Окружног суда у Београду, Гж. 8003/90. од 11. децембра 1990. године).

Припремио *Димитрије Милић*